

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕПАРТАМЕНТ НАУКИ І ОСВІТИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ (ВІЙСЬКОВОЇ) АДМІНІСТРАЦІЇ

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА
БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«НАУКОВИЙ ЦЕНТР ДИДАКТИКИ МЕНЕДЖМЕНТ-ОСВІТИ»

**МАТЕРІАЛИ
II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ПРАВА ЛЮДИНИ В ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ: СУЧАСНИЙ
СТАН, ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ»**

25 квітня 2025 року

ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

м. Харків

Цибань А.А. ОБМЕЖУВАЛЬНІ ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬМУ НАСИЛЬСТВУ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ МЕХАНІЗМІВ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	206
Мігоряну І.С. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСТУП ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	212
Нестеренко А.О. РЕАЛІЗАЦІЯ СТАТУСУ «ДИТИНА ВІЙНИ» ЗА НАЦІОНАЛЬНИМ ТА МІЖНАРОДНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ.....	216
Сухіна О.М. МЕХАНІЗМ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В НАУКОВІЙ СФЕРІ З КОРУМПОВАНОЮ СКЛАДОВОЮ.....	219
Могілевський Л.В. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АКТ ЯК СТРУКТУРНИЙ ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ ДЖЕРЕЛ ТРУДОВОГО ПРАВА.....	230
Мелех Б.В., Гавур І.Б. ВПЛИВ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.....	233
 СЕКЦІЯ 6. ЗАХИСТ ПРАВ, СВОБОД І БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ	
Булавіна С. Є. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ПРАВА ЛЮДИНИ У СФЕРІ ОСВІТИ.....	237
Булавіна С. Є., Калиновська М. В. ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ.....	241
Мельник Д. С. ЗНАЧЕННЯ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЩОДО ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	246
Терещук М. М. ЦИФРОВІ ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІР.....	251
Амелічева Л. П. КІБЕРМОБІНГ – ЯК НОВИЙ ВИКЛИК ПРАВУ НА БЕЗПЕЧНІ І ЗДОРОВІ УМОВИ ПРАЦІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА.....	255

визначальними є рішення ЄСПЛ проти України, оскільки у них здійснюється аналіз і надається оцінка конкретних вад вітчизняного правового поля у цій сфері. Водночас вказана практика є нечисельною, враховуючи тривалість розгляду справ у ЄСПЛ.

Список використаних джерел:

1. Рішення ЄСПЛ від 04.12.2008 у справі «С. і Марпер проти Сполученого Королівства» (S. and Marper v. the United Kindgom), заяви № 30562/04 і № 30566/04. URL: <https://www.legal-tools.org/doc/15821e/pdf>.
2. Рішення ЄСПЛ від 31.01.1995 у справі «Фрідль проти Австрії» (Friedl v. Austria), думка Комісії. URL: <https://rm.coe.int/168059920d>.
3. Рішення ЄСПЛ від 17.07.2003 (остаточне від 17.10.2003) у справі «Перрі проти Сполученого Королівства» (Perry v United Kingdom), заява № 63737/00. URL: <https://swarb.co.uk/perry-v-the-united-kingdom-echr-17-jul-2003>.
4. Стефанчук Р.О. До питання забезпечення цивільно-правової охорони приватного життя фізичної особи: досвід України та Німеччини. *Університетські наукові записки*. 2005. № 4. С. 68-72.

Терещук М. М.,
кандидат юридичних наук, старший викладач
Білоцерківський національний аграрний університет
e-mail: tereschuk2004@ukr.net

ЦИФРОВІ ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИМІР

У ХХІ столітті цифрові технології стали невід'ємною частиною соціального, економічного та політичного життя. Під впливом глобалізаційних процесів змінюється не лише форма комунікації чи ведення бізнесу, але й саме розуміння прав людини. Традиційні підходи до правового регулювання вже не можуть повною мірою

забезпечити захист особистості в цифровому середовищі. Відтак постає необхідність осмислення та закріплення так званих цифрових прав людини — нового комплексу прав і свобод, що виникають у межах взаємодії людини з цифровими технологіями. У цьому контексті особливого значення набуває європейський вимір захисту цифрових прав, оскільки саме Європейський Союз демонструє системний і ціннісний підхід до цієї проблематики.

Поняття цифрових прав людини є порівняно новим у науковому та правовому дискурсах. Воно охоплює сукупність прав і свобод, що забезпечують індивіду свободу, приватність, безпеку та гідність у цифровому просторі. До найважливіших цифрових прав зараховують:

- право на доступ до інтернету;
- право на захист персональних даних;
- право на приватність у цифровому середовищі;
- свободу вираження поглядів в інтернеті;
- право на інформацію та цифрову грамотність;
- право на забуття;
- право на безпечне використання цифрових технологій.

Особливість цифрових прав полягає в тому, що вони є продовженням традиційних прав людини (право на свободу, приватність, свободу слова), але реалізуються через нові канали — передусім, в інтернеті та за допомогою цифрових пристроїв і платформ. У цьому контексті цифрові права є ключовими для забезпечення особистої свободи, індивідуальної гідності та безпеки в умовах технологічних змін.

Глобалізація прискорює обмін інформацією, стирає географічні межі для комунікації та бізнесу, але водночас ускладнює регулювання й

захист прав людини в цифровому вимірі. Серед головних викликів можна виокремити:

- масове збирання персональних даних державними та приватними структурами.
- алгоритмічна дискримінація, коли рішення, прийняті штучним інтелектом, є упередженими.
- кіберзлочинність, що включає хакерські атаки, крадіжки особистих даних, онлайн-шахрайство.
- обмеження свободи слова в інтернеті, зокрема через цензуру, блокування сайтів, дезінформацію.
- цифрова нерівність, яка виявляється в неоднаковому доступі до інтернету, цифрової освіти та захищених сервісів у різних країнах та соціальних групах.

У цьому контексті важливо виробити ефективні міжнародні механізми захисту цифрових прав, здатні адаптуватися до швидкоплинних технологічних змін.

Європейський Союз є лідером у сфері захисту цифрових прав. Його підхід базується на принципах прозорості, приватності, безпеки та підзвітності. Основними нормативними актами, що регулюють цифрові права в ЄС, є:

1. Загальний регламент про захист даних (GDPR) – основоположний документ, який регулює обробку персональних даних громадян ЄС. GDPR надає фізичним особам чітко визначені права, зокрема право на інформовану згоду, доступ до власних даних, виправлення, видалення ("право на забуття") тощо. Цей регламент має транснаціональний характер, оскільки стосується будь-яких компаній, які працюють із громадянами ЄС [1].

2. **Хартія основних прав Європейського Союзу** (статті 7, 8, 11) — гарантує право на повагу до приватного життя, захист персональних даних та свободу вираження думок [2].

3. **Акт про цифрові послуги (Digital Services Act)** та **Акт про цифрові ринки (Digital Markets Act)** — спрямовані на регулювання діяльності онлайн-платформ, зокрема соціальних мереж, з метою забезпечення прозорості, боротьби з дезінформацією та захисту користувачів [3].

Крім нормативного підґрунтя, в Європі існує розгалужена інституційна система захисту цифрових прав. Значну роль у цьому відіграють Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ), Європейський комісар з питань юстиції, Європейський омбудсмен, національні та міждержавні органи з питань захисту даних.

Україна, як держава, що прагне до повноцінної інтеграції в європейський правовий простір, активно впроваджує норми, наближені до європейських. Закон України «Про захист персональних даних» за своєю структурою та змістом орієнтований на положення GDPR. У межах цифровізації державного сектору («Дія», е-сервіси тощо) також актуалізуються питання цифрової безпеки, етично-правових меж використання даних громадян, прозорості алгоритмів.

Проте на практиці існує потреба в більш ефективному впровадженні європейських стандартів: вдосконалення законодавчої бази, посилення незалежності органів контролю, розвиток цифрової освіти населення та підвищення цифрової культури в державних і приватних структурах.

Цифрові права людини — це динамічна сфера, що безпосередньо пов'язана з процесами глобалізації та цифрової

трансформації суспільства. Європейський Союз демонструє цілісний підхід до захисту прав людини в цифровому середовищі, поєднуючи нормативну чіткість із високими стандартами правозахисної практики. Україна, як держава з євроінтеграційним вектором, має унікальну можливість адаптувати та впровадити європейські підходи, зокрема у сфері захисту персональних даних, прозорості алгоритмів і забезпечення цифрової інклюзії. У перспективі саме цифровий вимір стане одним із ключових у контексті реалізації та гарантування прав людини в глобалізованому світі.

Список використаних джерел

1. **Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016** on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data (General Data Protection Regulation). – *Official Journal of the European Union*. L 119. 4 May 2016. P. 1–88.
2. **European Union**. Charter of Fundamental Rights of the European Union. 2012. 2012/C 326/02. P. 1–18.
3. **European Commission**. Digital Services Act (DSA) – Ensuring a safe and accountable online environment. 2022. – URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu>

Амелічева Л. П.,
професор кафедри цивільного права і процесу
Донецького національного університету імені Василя Стуса,
доктор юридичних наук, професор
e-mail amelicheva@donnu.edu.ua

**КІБЕРМОБІНГ – ЯК НОВИЙ ВИКЛИК ПРАВУ НА
БЕЗПЕЧНІ І ЗДОРОВІ УМОВИ ПРАЦІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА**